

[Helga Pedersen.]

vedkommende tror jeg, det har vist sig, at man i retspraksis er nået frem til måske en lempeligere måde, men en passende måde i hvert fald, til at fortælle patienten og hans pårørende, hvordan det foreligger, hvordan tilstanden er, og hvorfor frihedsberøvelsen er iværksat. Det er altså som sagt for mig et stort tvivlsspørgsmål, om man kan forsvare, når man vil sikre aktindsigt, så at gøre undtagelser af grunde, som den højtærede minister har anført i bemærkningerne til lovforslaget. Det tror jeg, vi skal se på i udvalget.

Hvad særlig angår spørgsmålet om en parts ret til mundtlig forhandling med den administrative myndighed — et spørgsmål, der har været rejst i den nævnte kronik i Berlingske Aftenavis, og jeg tror også i artiklen i Ugeskrift for Retsvæsen — da må jeg sige, at jeg finder, at dette at få lov til at forhandle med de administrative myndigheder er en sådan selvfølge i dansk administration, at jeg tror, det er unødvendigt at skrive noget om det i en lovtekst. Det er en daglig foreteelse i alle administrative kontorer, at folk beder om og får samtaler med administrationens folk fra den yngste fungerende sekretær til ministeren. Afvises en sådan henvendelse, er det min erfaring både som tjenestemand og som minister, at de pågældende nok skal finde vej til overordnede eller til folketingsmedlemmer eller til ombudsmanden eller til pressen eller til samtlige disse myndigheder og institutioner, således at det kan afgøres, om det er med rette den pågældende er blevet afvist.

Alligevel tror jeg, lovforslaget alt i alt rammer, hvad vi vil gennemføre i første omgang. Jeg tror, at forslaget bør sættes i værk snarest, og så må vi se, hvordan det virker, alt imens de nordiske forhandlinger om hele emnet går sin gang.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til velvillig behandling.

Thestrup: I den betænkning om offentlighed i forvaltningen, der er grundlag for det lovforslag, vi her behandler, findes der et afsnit, der indeholder almindelige betragtninger for og imod indførelse af offentlighedsprincippet i forvaltningen. Der peges i dette afsnit på, at adgangen til at gøre sig bekendt med den offentlige forvaltnings

dokumenter i virkeligheden er en udbygning af folkestyret.

„Den offentlige forvaltning“ — hedder det i betænkningen — „er en samfundsfunktion, der angår alle samfundets medlemmer, og da det er befolkningen, som gennem valg eller på anden måde har den afgørende magt i statens og kommunernes styre, bør befolkningen i størst mulig udstrækning have kendskab til, hvad der foregår inden for dette styre, og mulighed for at diskutere og tage stilling til offentlige anliggender.“

Det er denne betragtning, der for mit parti er den afgørende grund til at gå ind for offentlighed i forvaltningen. Det er befolkningens ret at få at vide, hvad der sker i forvaltningen, som det er dens ret at få at vide, hvad der sker i lovgivningen og i retsplejen. Der er i forvaltningen, som der er det i lovgivningen og i retsplejen, områder, hvor der må gøres undtagelser fra offentlighedsprincippet, men offentlighed er hovedreglen. Og når undtagelser skal gøres, må der være særlige grunde derfor.

Jeg skal ikke nærmere komme ind på de øvrige argumenter, der i betænkningen anføres for offentlighed i forvaltningen, men blot nævne, at befolkningen gennem pressen vil få en fyldigere og rigtigere orientering om, hvad der sker, og at der gives offentligheden en kontrolmulighed, som den ikke nu har. Offentlighedsprincippet indførelse vil underbygge og forøge tilliden til forvaltningen og i visse tilfælde skaffe sagerne bedre oplyst, end de bliver nu. Der vil måske nok derved stilles større krav til tjenestemændene, men, som der siges i betænkningen:

„Den ansøende virkning for forvaltningens tjenestemænd, der ligger i udsigten til offentlig kritik, må ej heller undervurderes.“

Argumenterne er i virkeligheden nogenlunde de samme som dem, der i sin tid anførtes for offentlighedsprincippet i retsplejen. Vel er der forskel på de to funktioner af statens magt, men mon dog ikke offentlighed i forvaltningen én gang indført vil føles lige så naturlig og lige så utænkelig at undvære, som offentlighed i retsplejen er det i dag?

Mit parti er derfor tilhænger af offentlighed i forvaltningen, ikke blot parts-